

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

โครงการวิจัยเรื่อง อิทธิพลศิลปกรรมเงินแบบพระราชนิยมในวัดไทย ผังธนบุรี สู่อารยธรรมสร้างสรรค์ ผลงานจิตรกรรมร่วมสมัยนั้นเป็นการดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยผู้วิจัยได้ทำการศึกษาตามขอบเขต การศึกษาดังนี้

3.1 ศึกษาวัดไทยแบบพระราชนิยมในผังธนบุรี

ผู้วิจัยทำการศึกษาตัวแปรจำนวน 1 ตัวแปร อันได้แก่ 1.ตัวแปรต้น อิทธิพลศิลปกรรมเงินแบบ พระราชนิยมในวัดไทยผังธนบุรี ผู้วิจัยทำการศึกษา ศิลปกรรมเงินในวัดไทย สมัยรัชกาลที่ 3 ผังธนบุรี จำนวน 5 วัด ที่เข้าเกณฑ์การก่อสร้างตามแบบพระราชนิยม เป็นวัดที่สร้างโดยกษัตริย์ พระบรมวงศ์ ขุนนาง และสามัญชน อันเป็นกรณีที่สามารถให้ข้อมูลได้มาก (information-rich cases) อันได้แก่ 1.วัดราชโอรสารามราชวรวิหาร 2.วัดนางนองวรวิหาร 3.วัดกัลยาณมิตรวรมหาวิหาร 4.วัดเศวตฉัตรวรวิหาร 5.วัดประเสริฐสุทธาวาส โดยเนื้อหาที่ทำการศึกษประกอบไปด้วย งานสถาปัตยกรรม และงานศิลปกรรม

3.2. ศิลปะร่วมสมัย

ตัวแปรควบคุม ศิลปะร่วมสมัย ผู้วิจัยทำการศึกษารังสรรค์ผลงานศิลปะร่วมสมัย โดยเนื้อหาที่ทำการศึกษประกอบไปด้วย ความหมายและที่มาของศิลปะร่วมสมัย การแบ่งกลุ่มของศิลปะร่วมสมัย ประเภทของศิลปะร่วมสมัย และทฤษฎีทัศนศิลป์ เกณฑ์การประเมินคุณภาพและคุณค่าของจิตรกรรม(กำจร สุนพงษ์ศรี, 2559 : 211-294)

3.3 กลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือวิจัยที่จัดทำ อันได้แก่ แบบสัมภาษณ์และแบบร่างงานจิตรกรรม เข้าศึกษา ยังกลุ่ม กลุ่มตัวอย่างคือกลุ่มตัวแทนแบบเจาะจง ได้แก่ ศิลปินอิสระ 5 คน อาจารย์ศิลปะ 5 คน และนักวิชาการทางด้านศิลปะ 5 คน รวมทั้งหมดจำนวน 15 คน วิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่อประเมินคุณภาพละคุณค่าในผลงานจิตรกรรม

3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือในการวิจัย โครงการวิจัยเรื่อง อิทธิพลศิลปกรรมจีนแบบพระราชนิยมในวัดไทยฝั่งธนบุรีสู่การสร้างสรรคผลงานจิตรกรรมร่วมสมัย ครั้งนี้ ประกอบไปด้วย แบบสัมภาษณ์ และแบบร่างงานจิตรกรรมที่ได้แรงบันดาลใจจากศิลปกรรมจีนแบบพระราชนิยมในวัดไทยฝั่งธนบุรี

3.4.1 แบบสัมภาษณ์ เป็นลักษณะคำถามปลายเปิด ประกอบแบบร่างงานจิตรกรรม โดยแบบสัมภาษณ์ ประยุกต์จากเกณฑ์การประเมินคุณภาพและคุณค่าของจิตรกรรม (กำจร สุนพงษ์ศรี, 2559 : 211-294) เป็นเครื่องมือวิจัยที่ประเมินคุณภาพและคุณค่าของแบบร่างจิตรกรรม และนำเครื่องมือวิจัยนี้ตรวจสอบโดย ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ได้แก่ ศาสตราจารย์ญาณวิทย์ กุญแจทอง, รองศาสตราจารย์ปิยะแสง จันทร์วงศ์ไพศาล และรองศาสตราจารย์ประภากร สุนทรธมณี ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการปรับปรุงแก้ไขแบบสัมภาษณ์ และแบบร่างจิตรกรรมตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ สำหรับการช่วยคัดเลือกแบบร่างงานจิตรกรรม ได้แก่ศิลปินอิสระ จำนวน 5 ท่าน คือ นายชัยณรงค์ กองกลิ่น, นายมนัส เหลาอ่อน, นายสุรพงศ์ สุทัศน์ ณ อยุธยา, นายมนชัย พิทยวารภรณ์ และนายเจตนิพัทธ์ ธาตุไพบูลย์ อาจารย์ศิลปะ จำนวน 5 ท่าน คือ ผศ. ทิพนันต์ แย้มมณีชัย, ผศ. ณัฐ ล้ำเลิศ, นางสาวนิศากร เพ็ญสมบุรณ์, นางสาวศิริก้อย ชุตาทวีสวัสดิ์ และนางสาวลูกปลิว จันทร์พุดชา และนักวิชาการทางด้านศิลปะ จำนวน 5 ท่าน คือ ผศ. สุวรรณี เครือปาน, ผศ. ชัยณรงค์ วิรุฬพัฒน์, นางสาวณัฐกาญจจิรบรรกุล, นายมงคล พรสิริภักดี และ นายภิมณัช ภัทธานิธิธิ์ รวมจำนวน 15 ท่าน

3.4.2 งานจิตรกรรมที่ได้แรงบันดาลใจจากศิลปกรรมจีนในวัดไทยฝั่งธนบุรี

3.4.2.1 แบบร่างงานจิตรกรรม จำนวน 5 วัด ได้แก่ 1.วัดราชโอรสารามราชวรวิหาร 2. วัดนางนองวรวิหาร 3.วัดกัลยาณมิตรวรมหาวิหาร 4.วัดเศวตฉัตรวรวิหาร 5.วัดประเสริฐสุทธาวาส วัดละ 3 แบบร่าง รวมทั้งหมด 15 แบบร่าง ซึ่งใช้ทฤษฎีองค์ประกอบของงานทัศนศิลป์(กำจร สุนพงษ์ศรี, 2559 : 223-224) เพื่อให้ได้แบบร่างที่จะมาพัฒนาเป็นผลงานสร้างสรรค์จิตรกรรมที่ได้แรงบันดาลใจจากศิลปกรรมจีนในวัดไทยฝั่งธนบุรี จำนวน 5 วัด วัดละ 1 ชิ้นผลงาน รวม 5 ชิ้นผลงาน

3.4.2.2 ผลงานสร้างสรรค์จิตรกรรมที่ได้แรงบันดาลใจจากศิลปกรรมจีนในวัดไทยฝั่งธนบุรี จำนวน 5 วัด วัดละ 1 ชิ้นผลงาน รวม 5 ชิ้นผลงาน

3.5 การรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการพรรณนา (Descriptive Statistics) โดยเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวแทนแบบเจาะจง อันได้แก่ ศิลปินอิสระ อาจารย์ศิลปะ และนักวิชาการทางด้านศิลปะ รวม 15 คน โดยมีขั้นตอนดังนี้

3.5.1 เก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์รอบที่ 1 กลุ่มตัวแทนแบบเจาะจง อันได้แก่ ศิลปินอิสระ อาจารย์ศิลปะ และนักวิชาการทางด้านศิลปะ รวม 15 คน โดยผู้วิจัยนำเครื่องมือวิจัยที่สร้างขึ้นได้แก่ แบบสัมภาษณ์ และแบบร่างจิตรกรรมที่ได้แรงบันดาลใจจากศิลปกรรมจีนในวัดไทยฝั่งธนบุรี จำนวน 5 วัด วัดละ 3 ชิ้นผลงาน รวม 15 ชิ้นผลงาน เพื่อให้กลุ่มตัวแทนลงความเห็นคัดเลือกให้เหลือเพียง 1 ชิ้นผลงาน ต่อ 1 วัด รวม 5 ชิ้นผลงาน และนำกลับมาปรับปรุงพัฒนาแบบร่างตามข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากแบบสัมภาษณ์ของกลุ่มตัวแทนเพื่อเป็นต้นแบบในการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมต่อไป

3.5.2 เก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์รอบที่ 2 ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือวิจัยที่สร้างขึ้นได้แก่ แบบสัมภาษณ์ชุดเดิมและผลงานสร้างสรรค์จิตรกรรมที่ได้แรงบันดาลใจจากศิลปกรรมจีนในวัดไทยฝั่งธนบุรี จำนวน 5 วัด วัดละ 1 ชิ้นผลงาน รวม 5 ชิ้นผลงาน ที่ได้สร้างสรรค์ตามแบบร่างที่ทำการปรับปรุงจากข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของกลุ่มตัวแทนแบบเจาะจงในการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์รอบที่ 1 เข้าสัมภาษณ์กลุ่มตัวแทนแบบเจาะจง กลุ่มเดิม อันได้แก่ ศิลปินอิสระ อาจารย์ศิลปะ และนักวิชาการทางด้านศิลปะ รวม 15 คน เพื่อหาข้อสรุปจากผลของการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมที่ได้แรงบันดาลใจศิลปกรรมจีนแบบพระราชนิยมในวัดไทย ฝั่งธนบุรี

3.6 วิเคราะห์ข้อมูล

จากการศึกษา และนำเครื่องมือวิจัยที่สร้างขึ้นตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน รวมทั้งเข้าสัมภาษณ์ กลุ่มตัวแทนแบบเจาะจง อันได้แก่ ศิลปินอิสระ อาจารย์ศิลปะ และนักวิชาการทางด้านศิลปะ รวม 15 คน สามารถสรุปข้อค้นพบจากแบบร่างทั้ง 15 ชิ้น เพื่อประเมินคุณภาพและคุณค่าในการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมที่ได้แรงบันดาลใจศิลปกรรมจีนแบบพระราชนิยมในวัดไทย ฝั่งธนบุรี

3.7 ขอบเขตของการจัดการงานสร้างสรรค์งานจิตรกรรม

สร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมซึ่งได้แรงบันดาลใจจากอิทธิพลศิลปะจีนในวัดไทย โดยสร้างผลงานจิตรกรรม เทคนิคสีอะคริลิก จำนวน 5 ชิ้น ขนาดไม่เกิน 1 เมตร และสรุปผลที่ได้จากการศึกษา พร้อมจัดทำข้อเสนอแนะต่อไป